

Pracovná skupina pre potraviny, 15. november 2024

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 15. november 2024

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre potraviny

Predseda: Predsedala Annette Toft (DK).

Podrobný popis aktivity:

Revízia rámcovej smernice o odpadoch 2008/98/ES s cieľom znížiť plytvanie potravinami

Komisia zverejnila návrh smernice dňa 5. 7. 2023. Návrh zahŕňa zníženie potravinového odpadu o 10 % v prípade spracovania a výroby potravín a zníženie potravinového odpadu o 30 % na osobu na strane spotrebiteľa do roku 2030, ciele pre prvovýrobu nezahŕňa.

Konečná pozícia Parlamentu z 13. 3. 2024 síce nepodporila konkrétne povinné redukčné ciele v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby, ale od Komisie žiada do konca roka 2025 posúdenie vhodných úrovní na stanovenie cieľov na zníženie všetkého potravinového odpadu, vrátane zrelých produktov, ktoré zostali nepozbierané alebo ktoré boli využité v poľnohospodárskych podnikoch. Pozícia Parlamentu ďalej požaduje posilnenie cieľov v odvetví spracovania potravín na 20 % (Komisia navrhovala 10 %). Podporil aj zmenu referenčných rokov oproti roku 2020 na priemer rokov 2020-2022. Členské štáty by mali dosiahnuť súlad so smernicou za 1 rok, Komisia by mala vykonávanie smernice vyhodnotiť do konca roka 2026.

Pozíciu Parlamentu potvrdil 21. 10. 2024 výbor ENVI.

Ministri životného prostredia prijali všeobecný prístup Rady k legislatívnemu návrhu 17. 6. 2024. Sekretariát oceňuje, že všeobecný prístup Rady okrem úrovne a rozsahu záväzných cieľov stanoví zlepšenie zhromažďovania údajov a zároveň sa zameriava na vyjasnenie textu v záujme právnej istoty.

Sekretariát ďalej informoval o zahájení dialógov 22. 10. 2024, ďalšie sú naplánované na 26. a 29. 11. a 12. 12. 2024.

Diskusia.

ES zástupkyňa informovala o národnej iniciatíve na stanovenie redukčných cieľov pre primárnu produkciu. Organizácie sa preto usilujú vysvetliť národným autoritám argumenty vrátane rozdielu medzi potravinovými stratami a odpadom.

IT zástupca informoval o prebiehajúcej revízii 3 národných legislatív, týkajúcich sa najmä darovania potravín potravinovým bankám s cieľom eliminácie potravinových strát.

Dokument Európskej komisie Zníženie deficitu rastlinných bielkovín v EÚ

Dňa 8. 10. Komisia publikovala prehľad trhu s rastlinnými bielkovinami v EÚ vo forme 4 informačných listov. Súbežne JRC vydalo technickú správu hodnotiacu kombinované dopady kľúčových scenárov, ktoré predpokladajú zvýšenú produkciu bielkovinových plodín, zmeny v krmných pomeroch, zmenené systémy živočíšnej výroby a prechod na udržateľnejšiu stravu. Bližšie informácie o avizovanom pláne Komisie zatiaľ nie sú k dispozícii.

Sekretariát ďalej informoval o aktuálnej situácii týkajúcej sa nariadenia EÚ o odlesňovaní. Dňa 2. 10. zverejnila Komisia návrh na zmenu s cieľom odložiť vstup do platnosti o 1 rok.

Rada tento návrh už podporila 16. 10., Parlament hlasoval 14. 11. 2024. Termín 1. trialógu je 21. 11. 2024.

Diskusia:

IT zástupkyňa zdôraznila potrebu chrániť a podporovať všetky európske produkcie. Na to je dôležité poskytovať správne informácie založené na vedeckých poznatkoch, aby bolo možné dodržať zásady zdravej a vyváženej stravy. Upozornila na spoločnú deklaráciu organizácií FAO a WHO.

Predsedačka upozornila na pravdepodobné dosiahnutie sebestačnosti EÚ v produkcii bielkovín až po pristúpení UA do EÚ, dotedy bude mať akákoľvek správa vydaná Komisiou minimálny účinok.

Aktualizácie pokynov EFSA k novým potravinám

Sekretariát informoval o aktualizovaných pokynoch EFSA týkajúcich sa prípravy a predkladania žiadostí o povolenie nových potravín. Pokyny sa budú vzťahovať na všetky žiadosti predložené Komisii od februára 2025, čím vznikla časová rezerva, počas ktorej budú žiadosti hodnotené podľa doterajších pokynov. Sekretariát upozornil EFSA na tento problém a niekoľko národných organizácií tiež zaslalo list EFSA. Prebehlo stretnutie sekretariátu a EFSA, 27. 11. sa bude konať workshop pre stakeholderov, o výsledku bude sekretariát informovať.

Vízia C-C o budúcnosti poľnohospodárstva EÚ

C-C pripravuje vlastný dokument, ktorý bude prejednávať a príp. schvaľovať pracovná skupina pre POCC/CCC 15. 11. 2024.

V diskusii IT zástupca upozornil na často zložité dosahovanie spoločnej pozície C-C pri rôznych témach, odporučil vyvinúť v tomto procese väčšie úsilie, takisto aj pri následnom zdieľaní a prezentovaní EÚ inštitúciám.

Predsedačka upozornila na pravdepodobné nadchádzajúce iniciatívy Komisie ohľadom označovania potravín - nový systém NutriScore a označovanie dátumu spotreby. Na záver informovala o prebiehajúcej príprave správy DG SANTE o monitorovaní potravinových systémov ako súčasť prípravy legislatívneho rámca o udržateľných potravinových systémoch.

Workshop C-C o kontaminantoch

O návrhu usporiadať workshop o kontaminantoch v potravinách (a krmivách) sa hovorilo na minulom

zasadnutí. Workshop sa bude konať januári 2025 v Bruseli, prizvaní budú zástupcovia DG SANTE, DG AGRI, DG TRADE a zástupcovia tretích krajín na prejednanie dopadov na export. Podľa sekretariátu je cieľom viesť diskusie ako všeobecne riešiť kontaminanty v potravinách a krmivách.

Pripravované medzinárodné publikácie o bezpečnosti potravín

Sekretariát informoval o spoločnej publikácii organizácií FAO a WHO z 24. 10. What are healthy diets?, podľa ktorej neexistuje len jeden správny spôsob stravovania, ale stravovanie má byť adekvátne, rôznorodé a vyvážené.

WHO vytvorila aj odporúčania pre členské štáty týkajúce sa fiškálnej politiky na podporu zdravej výživy. Podobnú iniciatívu prijal aj Parlament v podobe stanoviska o danení na podporu zdravšej stravy.

WHO teraz pripravuje posúdenie odporúčaných limitov pre konzumáciu živočíšnych potravín a ultraspracovaných potravín. Na konci tohto roka by FAO mala publikovať správu o produktoch vzniknutých fermentáciou.

Rôzne

IT zástupca informoval o workshope, ktorý organizoval DG GROW dňa 12. 11. 2024 na tému Pokrok v bioinováciách v potravinárskom priemysle: Zameranie na fermentáciu. Upozornil na niektoré prezentované návrhy, napr. spoločnosti produkujúce syr bez použitia mlieka argumentujúce zvyšovaním ceny mlieka a nižšou uhlíkovou stopou produkcie.

Sekretariát sa na akcii zúčastnil tiež, upozornil na pôvod surovín potrebných na nové technológie a na posúdenie skutočného dopadu. Potraviny nie sú len nutričným zdrojom, ale aj kultúrnym a sociálnym aspektom života Európanov.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.